

MACHAKOS UNIVERSITY

University Examinations for 2021/2022 Academic Year

SCHOOL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

DEPARTMENT OF LINGUISTICS AND LANGUAGES

FIRST YEAR SPECIAL / SUPPLEMENTARY EXAMINATION FOR

BACHELOR OF EDUCATION

BACHELOR OF ARTS

AKS 100: INTRODUCTION TO THE STUDY OF LANGUAGE

TAREHE: 31/8/2022

MUDA: 8.30-10.30 AM

Maagizo: Jibu swali la kwanza na yoyote mawili.

1. a) Fafanua dhana hizi. (alama 4)
 - i. Lughaa
 - ii. Isimu
 - b) Taja na ufanue sifa bia za lugha. (alama 14)
 - c) Pambanua umuhimu wa taaluma ya isimu kwa jamii. (alama 12)

 2. a) Eleza dhana ya isimu. (alama 4)
 - b) ‘Isimu ni sayansi ya lugha.’ Thibitisha. (alama 8)
 - c) Dhihirisha malengo manne ya isimu. (alama 8)

 3. Jadili viwango vyovyyote vitano vya isimu. (alama 20)

 4. a) Fafanaua aina zifuatazo za lugha. (alama 8)
 - i. Lingua franca
 - ii. Lugha ya taifa
 - iii. Lugha ya kimataifa
 - iv. Lugha rasmi
 - b) Tofautisha kati ya: (alama 12)
 - i. Pijini na krioli
 - ii. Diakronia na sinkronia

 5. Jadili asili ya lugha kwa msingi wa kisayansi. (alama 20)
-

Examination Irregularity is punishable by expulsion

MACHAKOS UNIVERSITY

University Examinations for 2021/2022 Academic Year

SCHOOL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

DEPARTMENT OF LINGUISTICS AND LANGUAGES

FIRST YEAR SPECIAL / SUPPLEMENTARY EXAMINATION FOR

BACHELOR OF EDUCATION

BACHELOR OF ARTS

AKS 101: LANGUAGE SKILLS IN KISWAHILI

TAREHE: 26/8/2022

MUDA: 8.30-10.30 AM

Maagizo: Jibu swali la kwanza na yoyote mawili

1.
 - a) Fafanua dhana ya mawasiliano. (alama 4)
 - b) Eleza mawanda ya mawasiliano kama anavyoleleza Condon (1975). (alama 6)
 - c) Jadili masharti matano yanayoweza kuathiri mazungumzo ya kawaida. (alama 10)
 - d) Taja na ueleze vikwazo vitano vya kijumla vya mawasiliano na upendekeze utatuzi wake. (alama 10)
2.
 - a) Jadili majukumu ya uakifishaji. (alama 12)
 - b) Ukitoa mifano taja majukumu ya alama za uakifishaji zifuatazo. (alama 8)
 - i. koloni
 - ii. mstari
 - iii. mtajo
 - iv. alama hisi
3. Kwa kutoa mifano, eleza namna ya kuboresha stadi ya usomaji. (alama 20)
4.
 - a) Fafanua sehemu kuu za insha. (alama 8)
 - b) ‘Uandishi wa insha una dhima kubwa kwa mwanafunzi wa Kiswahili.’ Thibitisha. (alama 12)

5. ‘Muhtasari bora hufuata kanuni na hatua mahususi.’ Jadili.

(alama 20)

MACHAKOS UNIVERSITY

University Examinations for 2021/2022 Academic Year

SCHOOL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

DEPARTMENT OF LINGUISTICS AND LANGUAGES

SECOND YEAR SPECIAL / SUPPLEMENTARY EXAMINATION FOR

BACHELOR OF EDUCATION

BACHELOR OF ARTS

AKS 200: PHONETICS AND KISWAHILI PHONOLOGY

TAREHE: 30/8/2022

MUDA: 8.30-10.30 AM

Maagizo: Jibu swali la kwanza na yoyote mawili

1. a) Tambua sifa bainifu za irabu za Kiswahili. (alama 10)
b) Eleza aina konsonanti zifuatazo.
 i. Vipasuo
 ii. Vikwamizo
 iii. Vilainisho
c) Tofautisha na ulinganishe kati ya fonetiki na fonolojia. (alama 8)
2. Kwa kuzingatia mahali pa kutamkia, ziainishe konsonanti za kiswahili. (alama 20)
3. a) Kwa kutolea mifano mwafaka bainisha maumbo yoyote matano ya silabi za kiswahili sanifu.
(alama 10)
b) Jadili dhima ya kozi hii kwa mwanafunzi wa Kiswahili. (alama 10)
4. Kwa kutoa mifano mwafaka dhihirisha mifanyiko yoyote mitano ya kifonolojia. (alama 20)
5. a) Tofautisha istihali zifuatazo.
 i. Fonimu

Examination Irregularity is punishable by expulsion

- ii. Alofoni
- b) Eleza kwa kutolea mifano dhana zifuatazo za kifonolojia (alama 12)
- i. shadda
 - ii. kiimbo
 - iii. Toni

MACHAKOS UNIVERSITY

University Examinations for 2021/2022 Academic Year

SCHOOL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

DEPARTMENT OF LINGUISTICS AND LANGUAGES

FIRST YEAR SPECIAL / SUPPLEMENTARY EXAMINATION FOR

BACHELOR OF EDUCATION

BACHELOR OF ARTS

AKS 102 HISTORIA NA MAENDELEO YA KISWAHILI

TAREHE: 30/8/2022

MUDA: 8.30-10.30 AM

Maagizo: Jibu swali la kwanza na yoyote mawili

1. a) Eleza kwa kifupi asili ya neno Kiswahili na Waswahili (alama 4)
 - b) Fafanua dhana zifuatazo:
 - i. Walowezi
 - ii. Usanifishaji
 - iii. Lahaja
 - iv. Lafudhi
 - c) Thibititisha dai kuwa, ‘Kiswahili ni lugha ya Kiarabu’. (alama 8)
 - d) Fafanua athari kuu nne za Waarabu katika kukuza na kueneza Kiswahili barani. (alama 4)
 - e) Kuna haja ya kuisanifisha lugha ya Kiswahili upya”. Tetea kauli hii. (alama 10)
2. Zianishe lahaja kuu za Kiswahili na uonyeshe mahali zinapozungumzwa (alama 20)

3. Fafanua sababu zilizokifanya Kiswahili kuenea zaidi nchini Tanganyika kuliko Kenya kabla ya uhuru. (alama 20)
4. Jadili matatizo yanayovikumba vituo vya redio na runinga nchini Kenya katika juhudzi zake za kuendeleza Kiswahili. (alama 20)
5. a) Taja malengo ya kamati ya Kiswahili ya Afrika Mashariki (K.K.A.M) (alama 10)
b) Eleza matatizo yaliyoikumba kamati hiyo (K.K.A.M) katika utekelezaji wa malengo yake. (alama 10)

MACHAKOS UNIVERSITY

University Examinations for 2021/2022 Academic Year

SCHOOL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

DEPARTMENT OF LINGUISTICS AND LANGUAGES

SECOND YEAR SPECIAL / SUPPLEMENTARY EXAMINATION FOR

BACHELOR OF EDUCATION

BACHELOR OF ARTS

AKS 201 INTRODUCTION TO KISWAHILI LITERATURE

TAREHE: 31/8/2022

MUDA: 2.00-4.00 PM

Maagizo: Jibu swali la kwanza na yoyote mawili

1. a) Eleza manufaa ya utafiti katika fasihi simulizi (alama 10)
b) Kwa kutoa mifano, onyesha umuhimu wa formula ya kuanza na kumalizia hadithi katika fasihi simulizi (alama 10)
c) Tofautisha dhana zifuatazo:
 - i. Maudhui na Dhamira
 - ii. Istiari na Tashbihi
 - iii. Chuku na Kinaya
 - iv. Majazi na Lakabu
 - v. Ugiligili na Maleba(alama 10)
2. Kwa kutoa mifano, fafanua aina mbalimbali za tamthilia (alama 20)

Examination Irregularity is punishable by expulsion

3. "Ushairi wa kiarudhi una miundo mbalimbali kutegemea ufundi na ubunifu wa mshairi". Tetea kauli hii kwa kurejelea miundo yoyote nane.
(alama 20)
4. Jadili sifa zinazoutofautisha utanzu wa hadithi fupu na tanzu nynginezo (alama 20)
5. a) Taja na ueleze aina tano za nyimbo (alama 10)
b) Eleza dhima ya nyimbo katika jamii (alama 10)